

یادداشت مفهومی

افزایش دسترسی به عدالت برای زنان در زمینه قوانین مذهبی و عرفی

سلسله‌یی از وبینارها

۲۰ و ۲۱ اکتوبر ۲۰۲۰

۱۱ قبل از ظهر (زمان تابستانی اروپای مرکزی)

(۱:۳۰ بعد از ظهر به وقت کابل)

I. معلومات پس زمینه

دسترسی به عدالت برای همه مهمترین موضوع برای حفاظت و برآورده ساختن حقوق بشری باقی مانده، و لازم است تا کوشش های جهانی در این جهت بیشتر شود. اما دسترسی به عدالت غیر واقعی ثابت شده و در سراسر جهان زنان از حق دسترسی به عدالت بصورت غیر متناسب منع شده اند. طوریکه کمیسیون بین المللی حقوقدانان (ICJ) در کنگره جهانی اش در تونس در سال ۲۰۱۹ نتیجه گیری نموده "در سراسر جهان، حملات روز افزون بالای حاکمیت قانون عدم تساوی درازمدت را تشدید نموده و انواع متقاطع تبعیض را علیه زنان و دختران و افراد گروه های حاشیه بی ترکیب نموده است. این امر برخورداری شان از حقوق بشری و دسترسی موثر شان به عدالت را محدود ساخته است. "بر علاوه در اکثر کشورها فرهنگ، عنعنات یا مذهب برای استدلال قوانین، پالیسی ها و روش های استفاده می شوند که در برابر زنان و دختران تبعیض میکنند."^۱

دسترسی به عدالت اصطلاح توصیفی است که بعضی مسایل حاکمیت قانون را در بر می گیرد. افزایش توانایی های زنان برای دسترسی به عدالت برای کاهش نابرابری های جنسیتی و تبعیض و همچنان برای پیشبرد انکشاف و امنیت بشری مهم است.^۲ توانمند سازی زنان در هر بخش زنده گی شان متکی بر نظام های قانونی و عدالتی است که برای زنان کار می کند. مردم زیادی در سراسر جهان منازعات را حل و فصل نموده و در جستجوی جبران خساره از راه های گوناگون اند، و در حالیکه نقش تأمین کننده گان روزمره عدالت مهم است، آنها بدون مشکلات نمی باشد. بنابراین مهم است تا این تأمین کننده گان نظر انداز نشوند زیرا آنها قدرت مهم دارند که در تضمین دسترسی به عدالت برای زنان همکاری می کند.^۳

در جریان سال ها، در اکثر کشورها گسترش در حقوق قانونی زنان و افزایش حق دسترسی آنها به عدالت صورت گرفته است. اما نمی توان انکار کرد که در اکثر قضایای داخلی دیگر، روش های در حال افزایش مذهبی و عرفی هم بوده است که بصورت عمدی حقوق بشری زنان را نقض می نمایند. در همین زمینه ها است که قوانین و پالیسی های وجود دارند که مشخصاً علیه زنان تبعیض نموده و به این صورت چالش جدی دوامدار را در برابر توانایی های زنان بخاطر دسترسی به عدالت ایجاد می کنند.

در روشنایی موضوعات فوق الذکر، کمیسیون بین المللی حقوقدانان (ICJ) و دفتر کورد اید تصمیم گرفتند که مهم است گفتگو های را میان مدافعین حقوق بشر که در بخش حقوق بشر زنان مصروف کار اند، و ممثلین حقوق مذهبی و عرفی راه اندازی

^۱ پراگراف ۴۴ اعلامیه تونس، قابل دسترس در <https://www.icj.org/icj-congress-2019-the-tunis-declaration-video/>

^۲ دفتر ملل متحد برای زنان، راپور پیشرفت زنان جهان: در جستجوی عدالت ۲۰۱۱-۲۰۱۲، نیویارک: دفتر ملل متحد برای زنان ۲۰۱۲.

^۳ کورد اید، راه های متفاوت رسیدن به عدالت برای همه: حمایت از تأمین کننده گان روزمره عدالت جهت دست یابی به SDG16.3،

سپتمبر ۲۰۱۹، قابل دسترس در: [https://www.cordaid.org/en/wp-content/uploads/sites/11/2019/09/Cordaid-](https://www.cordaid.org/en/wp-content/uploads/sites/11/2019/09/Cordaid-Security-and-Justicerapport-Sept2019.pdf)

[Security-and-Justicerapport-Sept2019.pdf](https://www.cordaid.org/en/wp-content/uploads/sites/11/2019/09/Cordaid-Security-and-Justicerapport-Sept2019.pdf)

نمایند با تمرکز به حصول اطمینان از حفاظت حقوق بشری زنان و دسترسی به عدالت در زمینه هایکه مذهب و قوانین عرفی فائق اند.

این گفتگو ها مدافعین حقوق بشر زنان (WHRDs)، ممثلین عدالت، و ممثلین مذهبی را از مناطق آسیایی، افریقایی و شرق میانه و شمال افریقا (MENA) با هم یکجا خواهد کرد تا در مورد حفاظت و رشد حقوق بشری زنان و بهبود دسترسی به عدالت برای زنان را در داخل چهارچوب حاکمیت قانون و قانون و ستندرد های بین المللی حقوق بشر مورد بحث قرار بدهند.

II. هدف

ایجاد زمینه برای بحث میان مدافعین حقوق بشری زنان و ممثلین مذهبی و قوانین عرفی در مورد حصول اطمینان از تساوی جنسیتی و امحای تبعیض جنسیتی در زمینه عرف و مذهب.

III. تاریخ، میعاد و سکو

این سلسله از وبینار ها بتاریخ های ۲۰ و ۲۱ اکتوبر ۲۰۲۰ از ساعت ۱۱ قبل از ظهر الی ۱:۳۰ بعد از ظهر (وقت تابستانی اروپای مرکزی) (۱:۳۰ الی ۴:۰۰ بعد از ظهر به وقت کابل) برگزار خواهد شد. هر وبینار ۲،۵ الی ۳ ساعت دوام نموده و یک وقفه کوتاه برای رفع خستگی خواهد داشت. جلسه از طریق برنامه زوم برگزار شده و ترجمه همزمان به زبان های فرانسوی، بهاسا و دری نیز فراهم می گردد.

اجندای برنامه (پیش نویس ۱)

افزایش دسترسی به عدالت برای زنان در زمینه قوانین مذهبی و عرفی

۲۰ و ۲۱ اکتوبر ۲۰۲۰

زمان و تاریخ	تشریحات برنامه	مواد مورد نیاز/سایر یادداشت ها
۲۰ اکتوبر (سه شنبه) (۱:۳۰ الی ۴:۰۰ بعد از ظهر به وقت کابل)	وبینار ۱: تقاطع ها میان عرف و مذهب و دسترسی زنان به عدالت گرداننده: کاجل رامجاتهان- کیوغ، رئیس – برنامه منطقوی افریقای کمیسیون بین المللی حقوقدانان (ICJ) (یادداشت: گرداننده بصورت خلص هر یک از اشتراک کننده گان و مؤسسات مربوطه شانرا ذکر نموده و صرف برای اعضای پنل مایک داده خواهد شد تا خود را معرفی نمایند)	
(یادداشت: ۱۰ دقیقه وقفه رفع خستگی)	افتتاحیه: نماینده کورد اید – (اهداف این وبینار را بصورت خلص توضیح می کند)	
	شرح وبینار: در جریان این وبینار، سخن رانان و اشتراک کننده گان کارشناس نظرات و تجارب شان را در پاسخ به سوالات ذیل مورد بحث قرار خواهند داد –	
	- عرف و مذهب چگونه توانایی زنان برای دسترسی به عدالت را شکل میدهد؟	
	- آیا راه های رسیدن به عدالت موجود در عرف و مذهب حقوق بشری زنان را ترویج می کند؟	

	<p>- آیا شما تصادم میان حقوق بشری زنان و راه های رسیدن به عدالت موجود در عرف و مذهب را حس می کنید؟ اگر بلی، چگونه؟</p> <p>- آیا روش های مذهبی و فرهنگی وجود دارد، که بالای تشدید عدم مساوات میان مردان و زنان تاثیر داشته و بصورت منفی بر توانایی های زنان بخاطر دفاع از حقوق بشری شان اثر گذار باشد؟</p> <p>- زنان چگونه در میان قوانین عرفی و مذهبی فضای را ایجاد نموده اند تا از حقوق بشری زنان دفاع نمایند؟</p> <p>سخنرانان کارشناس: (یادداشت: برای هر سخنران ۷ الی ۸ دقیقه وقت داده می شود تا سخنان شان را ایراد کنند. سخنرانان تشویق می شوند تا سخنان شان را طوری تنظیم کنند که زمینه را برای پاسخ ها و بحث های بیشتر از طرف اشتراک کننده گان فراهم سازد.)</p> <p>- پروفیسور نازیلا گهانا، معاون پروفیسور در حقوق بین المللی حقوق بشر، پوهنتون آکسفورد</p> <p>- کلارا ریئا پدیلا، حقوقدان از فلیپین که کلیسای کاتولیک را در مباحث پیرامون حقوق جنسی و تولید مثلی زنان دخیل ساخته است.</p> <p>- جوسفین چاندیرو، رئیس اجرایی، زنان پیشکار، سودان جنوبی</p> <p>- کلاودین تسونگو، رئیس DFJ</p> <p>سوال و جواب</p> <p>(یادداشت: گرداننده باید کوشش نماید تا اشتراک کننده گان را تشویق کند که نظریات شان را در مورد پریرزنتیشن سخنرانان/کارشناسان ابراز نموده یا سوالات شان را در زمینه مطرح کنند.)</p>	
	<p>وبینار ۲: بهترین روش ها، مداخلات و مکلفیت ها مطابق حقوق بین المللی حقوق بشر جهت حصول اطمینان از دسترسی به عدالت در زمینه های فرهنگی و مذهبی</p> <p>گرداننده: خانم نهلا حیدر، کمیشنر ICJ، و عضو کمیته CEDAW</p> <p>(یادداشت: گرداننده باید موضوعات مهم را که در وبینار قبلی مطرح شده، برای ۵ دقیقه مرور کلی نماید)</p> <p>شرح وبینار: در جریان در این وبینار، سخنرانان و اشتراک کننده گان کارشناس نظرات و تجارب شان را در پاسخ به سوالات ذیل مورد بحث قرار خواهند داد –</p> <p>- چی روش ها و مداخلات پذیرفته شده یی وجود دارد که دولت ها، سازمان های بین المللی و جامعه مدنی می توانند روی دست بگیرند تا تاثیرات مثبت عرف و مذهب بالای دسترسی زنان به عدالت را حمایت نماید؟</p> <p>- دولت ها، سازمان های بین المللی و جامعه مدنی کدام تدابیر عملی را میتوانند روی دست بگیرند تا روش های را محو کنند که عدم تساوی زنان را تشدید نموده و سد راه رسیدن به عدالت است؟</p> <p>- زمانیکه قوانین مذهبی و عرفی علیه زنان تبعیض نموده و ازینکه</p>	<p>۲۱ اکتوبر (چهارشنبه) (۱:۳۰ الی ۴:۰۰) بعد از ظهر به وقت کابل)</p> <p>(یادداشت: ۱۰ دقیقه وقفه رفع خستگی)</p>

	<p>بتوانند از حقوق شان دفاع کنند مانع شان میشود، مکلفیت های این ممثلین چی است؟</p> <p>- چگونه زنان فضای را برای مدافعه در زمینه های عرفی و مذهبی مؤفقا نه ایجاد نموده اند؟</p> <p>سخنرانان کارشناس: (یادداشت: برای هر سخنران ۷ الی ۸ دقیقه وقت داده می شود تا سخنان شان را ایراد کنند. سخنرانان تشویق می شوند تا سخنان شان را طوری تنظیم کنند که زمینه را برای پاسخ ها و بحث های بیشتر از طرف اشتراک کننده گان فراهم سازد.)</p> <p>- پروفیسور احمد شهید، گزارشگر خاص ملل متحد در مورد آزادی مذهب یا عقیده</p> <p>- هوا ابراهیم، خرنوال سابق از نایجیریا و حقوقدان حقوق بشر که در زمینه قوانین شریعت کار کرده است.</p> <p>- فرشته کریمی، رئیس اجرائیه، دقانون غوبتونکی، افغانستان</p> <p>- شرینا شریف، خواهران در اسلام (SIS)، مالیزیا</p> <p>سوال و جواب</p> <p>(یادداشت – آیا از یکی از نماینده گان سازمان ها بخواهیم تا منحث سخنان اختتامیه برای ۵-۶ دقیقه صحبت کند؟)</p> <p>اختتامیه: سم ظریفی، سکرتر جنرال ICJ</p>	
--	---	--